

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Michał Laskowski

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego,
w sprawie **P. O.**

skazanego z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 marca 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 11 stycznia 2024 r., sygn. akt II AKa 230/23

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 1 sierpnia 2023 r., sygn. akt III K 266/22,

**uchyla pkt I.2 oraz pkt I.4 zaskarżonego wyroku i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

[J.J.]

Jerzy Grubba Włodzimierz Wróbel Michał Laskowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 sierpnia 2023 roku (sygn. akt III K 266/22) P. O. został uznany winnym tego, że w dniu 14 października 2021 roku w D. na ul. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z M. P., dokonał pobicia G. B., kopiąc go nogami w okolice głowy, bijąc pięściami po głowie i kopiąc obutą nogą w twarz, w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci złamania kości nosowych połączonego z obrzękiem i krwawieniem z nosa, czym spowodowali u pokrzywdzonego naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni oraz narazili pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 kk, za co wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem P. O. został uznany winnym tego, że w dniu 14 października 2021 roku w D. na ul. [...], działając publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, naruszył nietykalność cielesną G. B., uderzając go lewą ręką w głowę, a następnie kopiąc obutą nogą w okolice klatki piersiowej, a także znieważał pokrzywdzonego, wyzywając go słowami powszechnie uznanymi za obelżywe. Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 kk, art. 57a § 2 kk, za co wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności oraz orzeczono na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w kwocie 3000 złotych.

Ponadto, wyrokiem tym P. O. został uznany winnym tego, że w dniu 4 stycznia 2022 roku w D., posługując się nożem, w celu zmuszenia P. N. do określonego zachowania polegającego na tym, aby G. B. zadzwonił ze swojego telefonu komórkowego do P. G. dla omówienia z nią zwrotu 100 złotych, które od niej pożyczył, dźgnął pokrzywdzonego nożem w prawe przedramię oraz uderzył go rękojeścią noża w lewe oko, co spowodowało u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci złamania dolnej części oczodołu lewego z poziomem krwi w lewej zatoce szczękowej, ran tłuczonych powieki dolnej i górnej oka lewego, połączonych z obrzękiem powiek i krwiakiem podspojówkowym gałki ocznej, rany ciętej przedramienia prawego, drążącej do głębszych warstw mięśniowych w kierunku dogłowowym przedramienia, wymagającej zaopatrzenia chirurgicznego z szyciem warstwowym rany, czym

spowodował naruszenie czynności narządów ciała na czas powyżej 7 dni w rozumieniu art. 157 § 1 kk. Czyn ten stanowi przestępstwo z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 kk, za co wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 § 1 kk, art. 86 § 1 k.k. Sąd Okręgowy orzekł wobec P. O. karę łączną 5 lat pozbawienia wolności.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2024 roku (sygn. akt II AKa 230/23) zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 sierpnia 2023 roku (sygn. akt III K 266/22) w ten sposób, że uchylono rozstrzygnięcie o karze łącznej. W zakresie kwalifikacji czynów przypisanych w punktach 2 i 4, przyjęto w miejsce art. 64 § 2 k.k., art. 64 § 1 k.k. i obniżono wymierzone P. O. kary pozbawienia wolności: za czyn przypisany w punkcie 2, do 2 lat i 6 miesięcy, a za czyn przypisany w punkcie 4, do 3 lat. Karę wymierzoną P. O. w punkcie 3 obniżono do 6 miesięcy pozbawienia wolności, a nawiązkę na rzecz G. B. do 1000 złotych. Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączono orzeczone wobec P. O. kary pozbawienia wolności i wymierzono mu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Kasację od tego wyroku w części dotyczącej P. O., w zakresie rozstrzygnięć przyjętych w punktach I. 2) i I. 4), w całości na niekorzyść wymienionego oskarżonego wniósł Prokurator Generalny, zarzucając orzeczeniu *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 64 § 2 k.k., polegające na wyrażeniu błędnego poglądu, że warunkiem przyjęcia działania w warunkach określonej w tym przepisie recydywy szczególnej wielokrotnej, jest uprzednie skazanie w warunkach art. 64 § 1 k.k. za przestępstwo należące do kategorii wymienionych w art. 64 § 2 k.k., na karę co najmniej 1 roku pozbawienia wolności, podczas gdy określony w art. 64 § 2 k.k. warunek „odbycia łącznie co najmniej roku kary pozbawienia wolności” jest spełniony, jeżeli sprawca faktycznie odbył nie mniej niż rok z obu kar pozbawienia wolności wymierzonych mu za przestępstwa objęte układem recydywy specjalnej podstawowej, co skutkowało niezasadną zmianą wyroku Sądu I instancji poprzez przyjęcie, że P. O. dopuścił się popełnienia przypisanych mu czynów z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zb. z art.*

191 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k. w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 k.k.”

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Zasadnie Prokurator Generalny wskazał, że Sąd Apelacyjny, uzasadniając zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie w zakresie przyjęcia recydywy specjalnej podstawowej zamiast wielokrotnej w odniesieniu do czynów przypisanych P. O. w punktach 2 i 4 wyroku, podkreślił błędne zastosowanie art. 64 § 2 k.k. Sąd odwoławczy wyjaśnił, że dla uznania recydywy wielokrotnej konieczne jest, aby sprawca odbył karę pozbawienia wolności w wymiarze roku *za* czyny wymienione w tym przepisie. W odniesieniu do P. O., który był uprzednio skazany za czyn z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, wymóg odbycia kary rocznej nie został spełniony, gdyż zdaniem Sądu decydujące znaczenie ma wymiar kary za konkretny czyn, a nie wymiar kary łącznej.

Z takim podejściem interpretacyjnym nie można się zgodzić. Jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, w wypadku orzeczenia wyrokiem łącznym kary łącznej pozbawienia wolności, pięcioletni okres przewidywany w art. 64 § 1 k.k. biegnie od odbycia w całości lub w części co najmniej 6 miesięcy kary łącznej, przy czym kara za przestępstwo poprzednie, do którego odnosi się podobieństwo przestępstwa ponownego, musi być orzeczona w rozmiarze co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności (zob. Wyrok z 9 maja 2011 r., V KK 130/11, LEX nr 817562, wyrok z 25 listopada 2010 r., V KK 331/10, LEX nr 667534, wyrok z 20 marca 2013 r., IV KK 51/13, LEX nr 1292225).

Rację ma zatem Prokurator Generalny, akcentując, że Sąd Apelacyjny w Szczecinie, mimo faktu, iż P. O. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 9 stycznia 2018 r. (sygn. akt II K 737/16) za czyn z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę pozbawienia wolności, którą odbył w ramach kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy (wyrok łączny SR w Myśliborzu z 11 maja 2018 r., sygn. akt II K 229/19), błędnie uznał brak podstaw do przypisania

oskarżonemu działania w warunkach multirecydywy. Argumentacją Sądu Apelacyjnego było to, że za czyn z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. wymierzono mu karę jedynie 8 miesięcy pozbawienia wolności, co stanowiło dla Sądu odwoławczego jedyną przeszkodę w zastosowaniu art. 64 § 2 k.k., nawet jeśli nowe przestępstwa (art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zb. z art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.) popełnione zostały w ciągu 5 lat po odbyciu kary łącznej.

Naruszenie to miało charakter rażący (wykładania stojąca u jego podstaw była sprzeczna z literalnym brzmieniem przepisu), co w oczywisty sposób wpłynęło na treść orzeczenia.

Sąd przy ponownym rozpoznaniu sprawy prawidłowo zastosuje w jej realiach przepisy prawa materialnego. Sąd Najwyższy nie przesądza jednak, czy zastosowanie art. 64 § 2 k.k. w tej konkretnej sprawie doprowadzić musi do orzeczenia surowszej kary niż orzeczona pierwotnie w zaskarżonym orzeczeniu.

[J.J.]

[r.g.]

Jerzy Grubba Włodzimierz Wróbel Michał Laskowski